

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „OR Consulting“
Ozo g. 10A
LT-08200 Vilnius

2013-12-19
Į 2013-12-16

Nr. (2.6)-A4-4774
Nr. ORC-214

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS TRAUKINIŲ EISMO VALDYMO SISTEMOS (ERTMS) ĮDIEGIMO LIETUVOS GELEŽINKELIŲ TINKLE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – UAB „OR Consulting“, Ozo g. 10A, LT-08200, Vilnius. Tel. (8-5) 272 19 67, faks.: (8-5) 243 21 31.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – AB "Lietuvos geležinkeliai", Mindaugo g. 12, LT-03603, Vilnius. Tel.: (8-5) 269 22 88, faks.: (8-5) 269 33 20.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Traukinių eismo valdymo sistemos (ERTMS) įdiegimas Lietuvos geležinkelių tinkle.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – ERTMS 2 lygio sistemos įdiegimas numatomas 1435 mm vėžės geležinkelio linijoje (toliau – g/ž) valstybinė siena su Lenkija - Mockava - Šeštokai - Marijampolė - Kazlų Rūda - Kaunas /Rokai. Ši linija kerta Kauno apskrities Kauno miesto savivaldybės., Kauno rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės teritorijas; Marijampolės apskrities Kazlų Rūdos savivaldybės, Marijampolės savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės teritorijas ir Alytaus apskrities Lazdijų rajono savivaldybės teritoriją.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – AB „Lietuvos geležinkeliai“ planuoja įdiegti Europos vieningą traukinių eismo valdymo sistemą (toliau - ERTMS/ETCS, t. y. European Railway Traffic Management System/European Train Control System) Lietuvos geležinkelio linijose. ERTMS sistemos įdiegimo projektas skirtas esamos Lietuvos geležinkelių signalizavimo sistemos patikimumo padidinimui ir integravimui į ES tinklą. ERTMS sistema bus įdiegiama Lietuvos geležinkelių infrastruktūros tinkle. ERTMS sistemos įdiegimas Europos šalyse yra inicijuotas Europos Sąjungos, siekiant pagerinti traukinių eismo techninę sąveiką tarp kaimyninių valstybių ir aprūpinti signalizavimo įranga, kuri leistų Europos mastu sukurti vientisą traukinių eismo kontrolės sistemą.

ERTMS sistemą sudaro du pagrindiniai komponentai: Europos traukinių valdymo sistema (ETCS), standartinės traukinių vidaus kontrolės sistema ir GSM-R, mobili ryšio sistema skirta geležinkelio eismo darbui.

Rengiant Traukinių eismo valdymo sistemos (ERTMS) įdiegimo Lietuvos geležinkelių tinkle galimybių studiją buvo analizuojama keletas Europos vieningos traukinių eismo valdymo sistemos (ERTMS/ETCS) Lietuvos geležinkelio linijose įdiegimo scenarijų: Minimalus, Vidutinis ir Maksimalus, kurie analizavo ERTMS įdiegimo galimybes ir būtinumą atskirose Lietuvos geležinkelio tinklo linijose. Maksimalus scenarijus apima 2 lygio ERTMS įdiegimą 1435 mm vėžės tinkle, 2 lygio ERTMS įdiegimą 1520 mm vėžės pagrindinėse linijose ir regioninės ERTMS įdiegimą regioninėse linijose. Vidutinis scenarijus apima 2 lygio ERTMS įdiegimą 1435 mm vėžės tinkle, 1 lygio ERTMS įdiegimą 1520 mm vėžės pagrindinėse ir regioninės linijose. Minimalus scenarijus reiškia minimalų ERTMS įdiegimą Lietuvos tinkle ir apima: 2 lygio ERTMS įdiegimą

1435 mm vėžės tinkle (g/ž linijoje valstybinė siena su Lenkija - Mockava - Šeštokai - Marijampolė - Kazlų Rūda - Kaunas /Rokai); signalizavimo ir ryšių sistemų modernizavimą ir atnaujinimą likusioje Lietuvos geležinkelių tinklo dalyje (t.y. 1520 mm vėžės pagrindinėse ir regioninėse linijose) be ERTMS įdiegimo. Atsižvelgiant į esamų Lietuvos geležinkelių linijų technines charakteristikas, teisinę bazę bei kaštų/naudos analizę pasirinktas Minimalus ERTMS įdiegimo scenarijus. Pagal numatomą įgyvendinti Minimalų scenarijų ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas numatomi Lietuvos geležinkelio linijose, neplečiant veiklos į naujas teritorijas.

Veikla numatoma vykdyti esamuose žemės sklypuose, kuriuos patikėjimo teise valdo AB „Lietuvos geležinkeliai“. Pagrindinė žemės sklypų naudojimo paskirtis – kita, naudojimo būdas – inžinerinės infrastruktūros teritorijos, pobūdis – susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų statybos. ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas numatomi Lietuvos geležinkelio linijose nekeičiant esamos žemėnaudos.

Geležinkelio linija valstybinė siena su Lenkija - Mockava - Šeštokai - Marijampolė - Kazlų Rūda - Kaunas /Rokai, kurioje planuojama įdiegi ERTMS sistemą, kuri kerta keletą Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų: Buveinių apsaugai svarbią teritoriją – Jiesios upė ir jos slėniai (LTKAU0014), ir Paukščių apsaugai svarbią teritoriją – Kalvarijos apylinkės (LTKALB001). Veiklos plėtra nei ERTMS sistemos diegimo atkarpoje, nei kitose geležinkelių ruožuose, kuriuose bus įgyvendintas tik signalizacijos atnaujinimas, į saugomas ar "NATURA 2000" teritorijas nenumatoma. Įrangos montavimo darbai saugomų ar NATURA 2000 teritorijų ribose bus vykdomi neišeinant iš jau esamų geležinkelio kelių apsaugos zonų ribų.

Esamos geležinkelio linijos valstybinė siena su Lenkija - Mockava - Šeštokai - Marijampolė - Kazlų Rūda - Kaunas /Rokai, kurioje planuojama įdiegi ERTMS sistemą, objektai: Pajiesio geležinkelio tiltas (unikalus objekto kodas – 35712), Rinkūnų antra geležinkelio pralaida (unikalus objekto kodas – 35711), Rinkūnų pirma geležinkelio pralaida (unikalus objekto kodas – 35710), (unikalus objekto kodas – 35709), Kajackiškės geležinkelio tiltas (unikalus objekto kodas – 35709), Marijampolės geležinkelio stoties pastatų kompleksas (unikalus objekto kodas – 25985), Šeštokų geležinkelio stoties pastatų kompleksas (unikalus objekto kodas – 32382), Vidzgailelių geležinkelio tiltas (unikalus objekto kodas – 34766), Navininkų geležinkelio pralaida (unikalus objekto kodas – 35708) – yra paskelbti kultūros vertybėmis ir įtraukti į Kultūros vertybių registrą. ERTMS sistemos įdiegimo metu darbai šiuose statiniuose nenumatomi. ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas numatomi Lietuvos geležinkelio linijose - veiklos plėtra naujose teritorijose nenumatoma. Įrangos montavimo darbai saugomų kultūros vertybių teritorijų ribose bus vykdomi neišeinant iš esamų geležinkelio kelių apsaugos zonų ribų.

Lietuvos geležinkelių tinklo linijos, kuriose numatomas ERTMS sistemos įdiegimas (g/ž linija valstybinė siena su Lenkija - Mockava - Šeštokai - Marijampolė - Kazlų Rūda - Kaunas /Rokai) eina per šias gyvenamąsias teritorijas: Kauno miestas, Rokų kaimas, Mauručių kaimas, Jūrės miestas, Kazlų Rūdos miestas, Kantališkių kaimas, Puskelnėlių kaimas, Marijampolės miestas, Kumelionių kaimas, Stavišių kaimas, Jungėnų kaimas, Šeštokų miestelis. Taip pat greta esamų geležinkelio linijų yra išsidėstę pavienių sodybų. ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas numatomi Lietuvos geležinkelio linijose - veiklos plėtra naujose urbanizuotose ar gyvenamosios paskirties teritorijose nenumatoma. Įrangos montavimo darbai gyvenamųjų teritorijų ribose ar gretimybėse bus vykdomi neišeinant iš esamų geležinkelio kelių apsaugos zonų ribų.

2 lygio ERTMS apima ETCS 2 sistemos įdiegimą. ETCS 2 lygio sistema yra taikomojo lygmens sistema, kurioje traukiniai su ETCS įranga važiuoja linijomis, kuriose sumontuoti radijo blokai, Eurobalisės ir Euroradio komponentai. Traukinio judėjimą sąlygoja Važiavimo leidimai, kuriuos generuoja kelio posistemė, o į traukinį jie perduodami per Euroradio priemones. Tokiu būdu ERTMS/ETCS 2 lygio sistema sudaro nuolatinę traukinio stebėjimo sistemą, naudojančią nuolatinio informacijos perdavimo sistemą. Sistema stebi traukinio greitį, atsižvelgdama į važiavimo leidimo ribas ir linijos greičio profilius. 2 ETCS lygio sistemoje traukinio mašinistas stebi lokomotyvo kabinoje pateikiamas indikacijas. DMI (prietaisas, rodantis važiavimo informaciją mašinisto kabinoje) mašinistui pateikia visas indikacijas, reikalingas valdant traukinį įvairiais

režimais. 2 lygmenyje kelio šviesoforai yra nereikalingi, tačiau gali būti palikti naudojimui kitoms, su ETCS 2 lygio sistema persidengiančioms operacijoms. Pagrindiniai darbai g/ž linijose, kuriose įdiegiama ERTMS sistema bus: įrangos montavimas geležinkelio keliuose (jutikliai, ašies davikliai, iešmai); balisių montavimas bėgiuose, tvirtinimas ant pabėgių; esamų GSM-R BTS ryšio stočių atnaujinimas naujais elektroniniais prietaisais esamų patalpų viduje ir papildomų antenų instaliavimas esamuose BTS bokštuose; kabelio tiesimo darbai. Darbai bus atliekami esamoje g/ž kelio trasoje arba greta jos, neišeinant iš apsaugos zonos ribų.

Planuojama, kad 2 lygio ERTMS 1435 mm vėžės tinkle bus įdiegta iki 2019 m., statybos darbai bus atliekami nuo 2016 m. iki 2018 m. 1520 mm vėžės tinklo (pagrindinių ir regioninių linijų) atnaujinimą ir modernizavimą numatoma atlikti tarp 2019 m. ir 2041 m.

ERTMS 2 lygio sistemos įdiegimas 1435 mm vėžės linijoje ir 1520 mm vėžės tinklo signalizavimo sistemų atnaujinimas nesąlygos esamo Lietuvos geležinkelių kelių tinklo plėtros, neįtakos geležinkelio eismo pokyčių (intensyvumo, greičio), todėl iš esmės nepakeis esamo triukšmo lygio. Sistemos įdiegimo metu galimas papildomas triukšmo lygis vykdant įrenginių montavimo darbus, tačiau darbų metu neigiamas triukšmo poveikis aplinkai bus lokalus ir trumpalaikis, neturintis esminės įtakos aplinkos kokybei.

Planuojamai ūkinei veiklai numatomų sunaudoti žaliavų ir medžiagų kiekiai bus skaičiuojami bei jų rūšys bus tikslinamos techninio projektavimo etapo metu.

ERTMS sistemos įdiegimo ir signalizacijos įrenginių modernizavimo Lietuvos geležinkelio linijose, pagal analizuojamą scenarijų, projekto įgyvendinimas nesusijęs su didelių atliekų kiekių generavimu. Tam tikri atliekų kiekiai susidarys statybų darbų metu (įrenginių instaliavimas, kabelių tiesimo darbai). Susidarančių atliekų kiekiai bus skaičiuojami ir jų tvarkymo būdai bus numatomi techninio projektavimo etapo metu.

Pavojingų (sprogstamų, degių, dirginančių, kenksmingų, toksiškų, kancerogeninių, ėsdinančių, infekcinių, teratogeninių, mutageninių ir kt.) ir radioaktyvių medžiagų naudojimas ar saugojimas planuojamos ūkinės veiklos metu nenumatomas.

ERTMS sistemos įdiegimas geležinkelio linijose ir signalizavimo sistemų atnaujinimas pagal pasirinktą Minimalų scenarijų nesąlygos papildomo reikšmingo neigiamo poveikio dėl triukšmo, vibracijos, šviesos, šilumos, jonizuojančios ar nejonizuojančios (elektromagnetinės) spinduliuotės. Taip pat nesąlygos fizikinių ir biologinių teršalų susidarymo.

Planuojamos ūkinės veiklos metu vandens naudojimo ir nuotėkų susidarymo nenumatoma.

Kadangi planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas nepadidins geležinkelio eismo intensyvumo, kuro sunaudojimo ar teršalų emisijų koncentracijų, todėl iš esmės neįtakos geležinkelio sukeltos oro taršos pokyčių: didėjimo ar mažėjimo. Įrengus patikimesnę informacijos perdavimo (valdymo) sistemą gali sumažėti aptarnaujančių automobilių eismas geležinkelio ruožuose, dėl ko galimas nežymus oro taršos iš automobilių vidaus degimo variklių mažėjimas.

Numatomas ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas nesukels dirvožemio taršos ar erozijos, kadangi darbai bus vykdomi esamose geležinkelio linijose, visi reikalingi įrenginiai bus montuojami neišeinant iš esamų geležinkelio linijų apsaugos zonos ribų.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2013-12-16 rašte Nr. (4)-V3-2858(7.16) "Dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvados" pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę LR aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 (Žin., 2005, Nr. 93-3472; 2012, Nr. 102-5207) nustatyta tvarka ir apie atliktą visuomenės supažindinimą raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą.

6.2. Atliekant statybos ir įrenginių montavimo darbus geležinkelio linijose, būtina dirbti tik su tvarkingais ir gerai sureguliuotais mechanizmais, kad būtų išvengta per didelio teršalų kiekio išmetimo, taip pat naudoti mažosios mechanizacijos priemonės su elektros pavara, kas leis sumažinti taršos koncentracijas aplinkos ore vykdant darbus.

6.3. Atliekant žemės kasimo darbus (tranšėjų kasimas kabelių tiesimui) naudojami mechanizmai ir mašinos turi būti techniškai tvarkingi, kad būtų išvengta degalų ir tepalų patekimo į dirvožemį.

6.4. Triukšmingus įrenginių montavimo darbus geležinkelio ruožuose, besiribojančiuose su gyvenamąja aplinka, vykdyti tik dienos metu, taip gyvenamojoje aplinkoje išvengiant triukšmo lygio didėjimo dėl statybos darbų vakaro ir nakties metu.

6.5. Statybos techniniame projekte pateikti tikslius duomenis apie planuojamai ūkinei veiklai numatomų sunaudoti žaliavų ir medžiagų kiekius.

6.6. Statybos techniniame projekte pateikti tikslius duomenis apie planuojamos ūkinės veiklos metu susidarantių atliekų kiekius ir tvarkymo būdus.

6.7. Planuojamos ūkinės veiklos vykdytojas turi užtikrinti, kad vykdant planuojamą ūkinę veiklą nebus pažeisti aplinkos ir sveikatos apsaugą reglamentuojantys teisės aktai.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Vykdamas ERTMS sistemos įdiegimą ir signalizavimo sistemos atnaujinimą darbai numatomi esamų geležinkelio kelių apsaugos zonų ribose, todėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio saugomoms ir „Natura 2000“ teritorijoms, saugomų kultūros vertybių teritorijoms ir gyvenamosios paskirties teritorijoms nenumatoma.

7.2. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2013-12-16 rašte Nr. (4)-V3-2858(7.16) "Dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvados" pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

7.2. ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas numatomi Lietuvos geležinkelio linijose nekeičiant esamos žemėnaudos.

7.3. Pavojingų (sprogstamų, degių, dirginančių, kenksmingų, toksiškų, kancerogeninių, esdinančių, infekcinių, teratogeninių, mutageninių ir kt.) ir radioaktyvių medžiagų naudojimas ar saugojimas planuojamos ūkinės veiklos metu nenumatomas.

7.4. Numatomas ERTMS sistemos įdiegimas ir signalizavimo sistemos atnaujinimas nesukels dirvožemio taršos ar erozijos.

7.5. Planuojama ūkinė veikla esamai geležinkelio sukeliama oro taršai įtakos neturės. Įgyvendinus projektą ir įrengus patikimesnę informacijos perdavimo (valdymo) sistemą gali sumažėti aptarnaujančių automobilių eismas geležinkelio ruožuose, dėl ko galimas nežymus oro taršos iš automobilių vidaus degimo variklių mažėjimas.

7.6. Planuojama ūkinė veikla esamo triukšmo lygio pokyčiams esminės įtakos neturės. Galimas tik lokalus ir trumpalaikis triukšmo padidėjimas vykdant įrenginių montavimo darbus, kuris, esminės įtakos aplinkos kokybei neturės.

7.7. Įgyvendinus projektą, numatomas eismo paslaugų kokybės ir eismo saugumo pagerėjimas, galimų avarių tikimybės sumažėjimas.

8. Priimta atrankos išvada – planuojamai ūkinei veiklai, traukinių eismo valdymo sistemos (ERTMS) įdiegimas Lietuvos geležinkelių tinkle, poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Direktorius

Raimondas Sakalauskas

Adresatams pagal sąrašą. Aplinkos apsaugos agentūros 2013-12-19 raštas Nr. (2.6)-A4-4774

AB „Lietuvos geležinkeliai“

Mindaugo g. 12, LT-03603, Vilnius
Tel.: (8-5) 269 22 88, faks.: (8-5) 269 33 20

Kauno visuomenės sveikatos centrui

K. Petrausko g. 24, LT-44156, Kaunas
Tel.: (8-37) 33 16 88, faks.: (8-37) 33 16 80

Marijampolės visuomenės sveikatos centrui

A. Valaičio g. 2, LT-68176, Marijampolė
Tel.: (8-343) 91 315, faks.: (8-343) 53 319

Alytaus visuomenės sveikatos centrui

Savanorių g. 4, LT-62142, Alytus
Tel.: (8-315) 51 182, faks.: (8-315) 51 193

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniam padaliniui

Rotušės a. 29, LT-44033, Kaunas
Tel.: (8-37) 22 86 41

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės teritoriniam padaliniui

Vytauto g. 19, LT-68300, Marijampolė
Tel.: (8-343) 552 46

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Alytaus teritoriniam padaliniui

Birutės g. 3a, LT-62151, Alytus
Tel.: (8-315) 25 954

Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybai

Nemuno g. 2, LT-44294, Kaunas
Tel.: (8-37) 37 23 37, faks.: (8-37) 37 23 39

Marijampolės apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybai

Stoties g. 59, LT-68230, Marijampolė
Tel.: (8-343) 65 830, faks.: (8-343) 65 842

Altaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybai

Suvalkų g. 34, LT-62121, Alytus
Tel.: (8-315) 65 877, faks.: (8-315) 55 953

Kauno miesto savivaldybei

Laisvės al. 96, LT-44251, Kaunas
Tel.: (8-37) 42 26 08, faks.: (8-37) 42 54 52

Kauno rajono savivaldybei

Savanorių pr. 371, LT-49500, Kaunas
Tel.: (8-37) 305 571, faks.: (8-37) 305 501

Prienų rajono savivaldybei

Laisvės aikštė 12, LT-59126, Prienai
Tel.: (8-319) 61 102, faks.: (8-319) 61 199

Kazlų Rūdos savivaldybei

Atgimimo g. 12, LT-69443, Kazlų Rūda
Tel./faks.: (8-343) 95 276

Marijampolės savivaldybei

J.Basanavičiaus a. 1, LT-68307, Marijampolė
Tel.: (8-343) 90 003, faks.: (8-343) 90 014

Kalvarijos savivaldybei

Laisvės g. 2, LT-69214, Kalvarija
Tel./faks.: (8-343) 23 894

Lazdijų rajono savivaldybei

Vilniaus g. 1, LT-67106, Lazdijai
Tel.: (8-318) 66 108, faks.: (8-318) 51 351